

Helsingin Päihdetilannekyselyn 2024 tuloksia

Stadin HYTE -virtuaaliaamukahvit 5.6.2025

Aija Blad ja Vili Varjonen

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala, Hyvinvoinnin edistämisen palvelut, Helsingin kaupunki

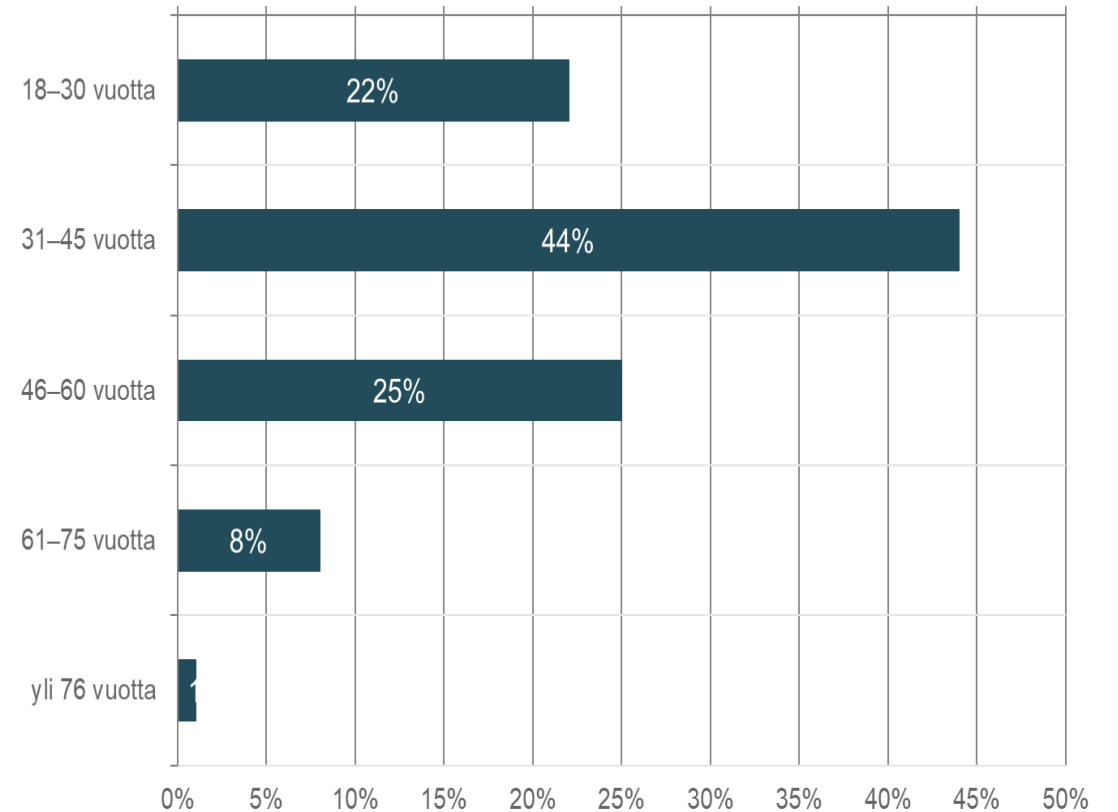
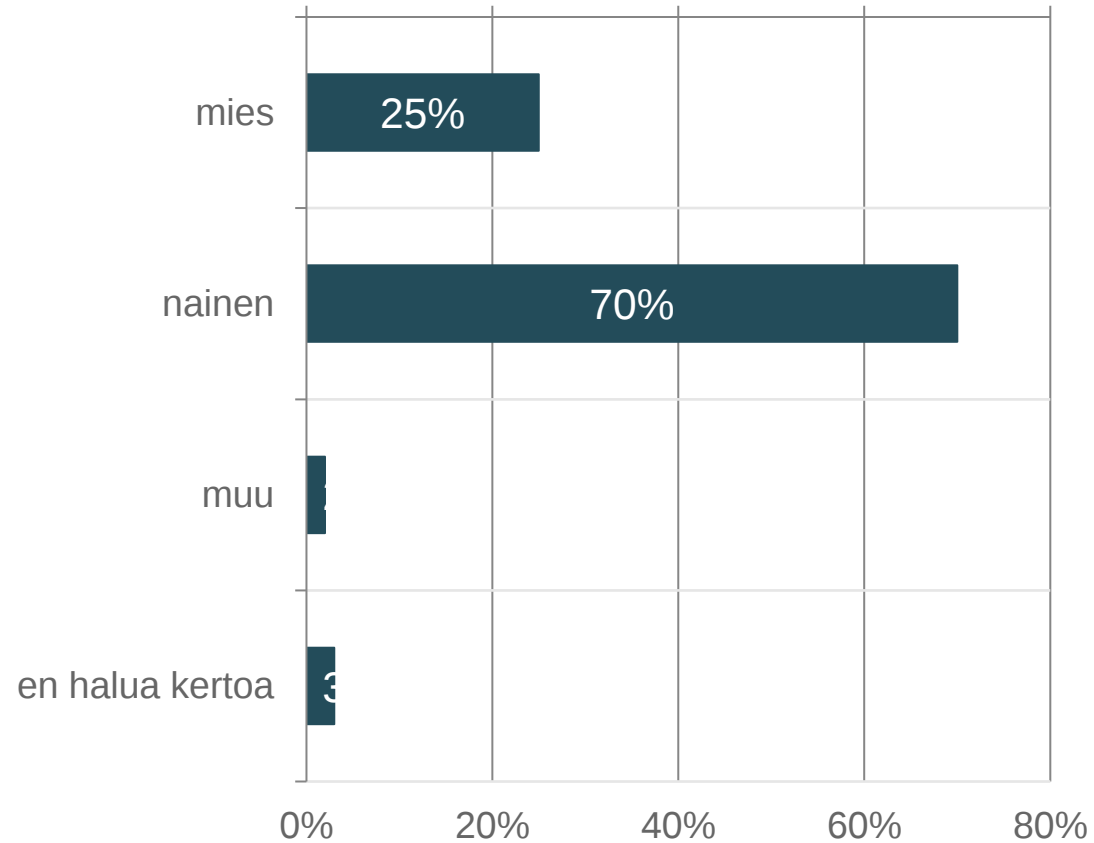
Esityksen sisältö

1. Kyselyn taustatiedot
2. Aikuisten näkemyksiä päihteiden käytöstä omalla asuinalueella
3. Nuorten näkemyksiä päihteiden käytöstä omalla asuinalueella
4. Havainnot alaikäisten päihteiden käytöstä
5. Havainnot päihteiden välittämisestä alaikäisille
6. Suhtautuminen päihteiden myyntiin päihtyneille vähittäismyynnissä
7. Suhtautuminen päihteiden myyntiin päihtyneille ravintoloissa
8. Turvattomuuden tunteen kokemukset julkisissa paikoissa
9. Häirinnän ja ahdistelun kokemukset
10. Oletko ollut huolissasi läheisesi päihteiden käytöstä (aikuiset)
11. Oletko ollut huolissasi läheisesi päihteiden käytöstä (nuoret)
12. Mihin ehkäisevää päihdetyötä tulisi suunnata
13. Miten voisit itse helsinkiläisenä osallistua päihdehaittojen ehkäisyyn
14. Yhteenveto

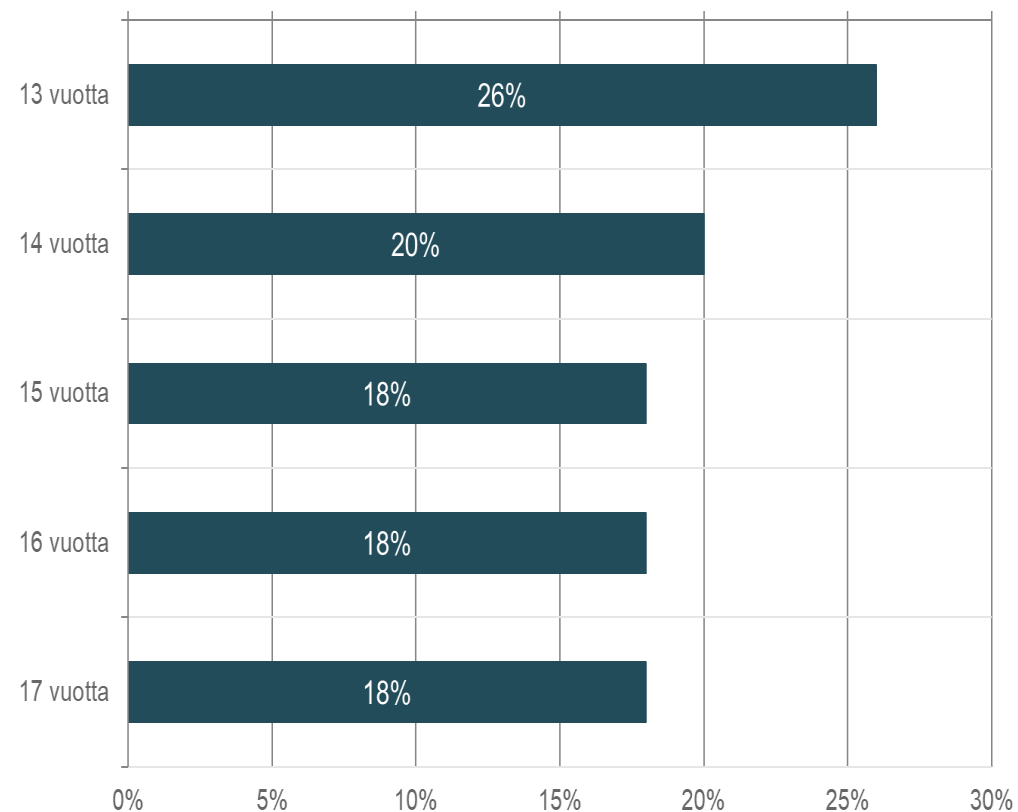
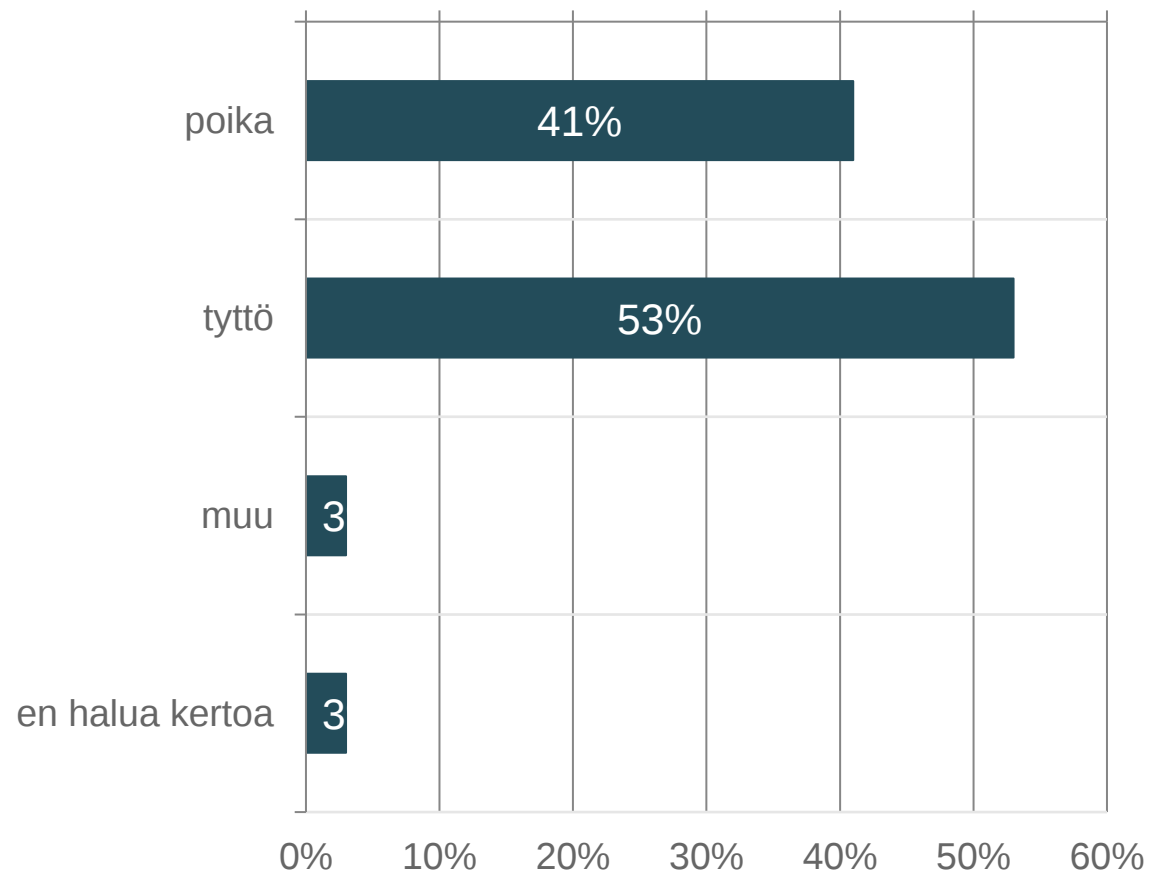
1. Kyselyn taustatiedot

- Päihdetilannekysely toteutettiin 23.9.-13.10.2024 samanaikaisesti Helsingissä, Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella sekä Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella. Kysely toteutetaan verkossa joka toinen vuosi (viides kerta Helsingissä)
- Vuoden 2024 kyselyyn vastasi 10 271 helsinkiläistä (nuoret 2358 + aikuiset 7913)
- Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelta kyselyyn vastasi 1197 henkilöä ja Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueelta 4873 henkilöä
- Tämä yhteenveto koskee Helsingin tuloksia
- Ensimmäistä kertaa 13–17-vuotiaiden nuorten näkemyksiä kysyttiin omalla lomakkeella
- Kyselyn avulla saadaan tietoa kaupunkilaisten kokemuksista oman asuinalueen päihdetilanteesta ja ideoita ehkäisevään päihdetyöhön sekä laajemmin hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyöhön
- Koska kyseessä oli avoin nettikysely, kaupunginosista tuli vastauksia eri tavoin, eli kysely ei ole edustava otos Helsingin päihdetilanteesta
- Kysely toteutettiin suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi
- Muun kieliset on pyritty huomioimaan järjestöyhteistyöllä sekä jalkautumalla tapahtumiin
- THL tarjoaa valmiin kysymyspohjan, jota voi tarvittaessa muokata kuntakohtaisesti

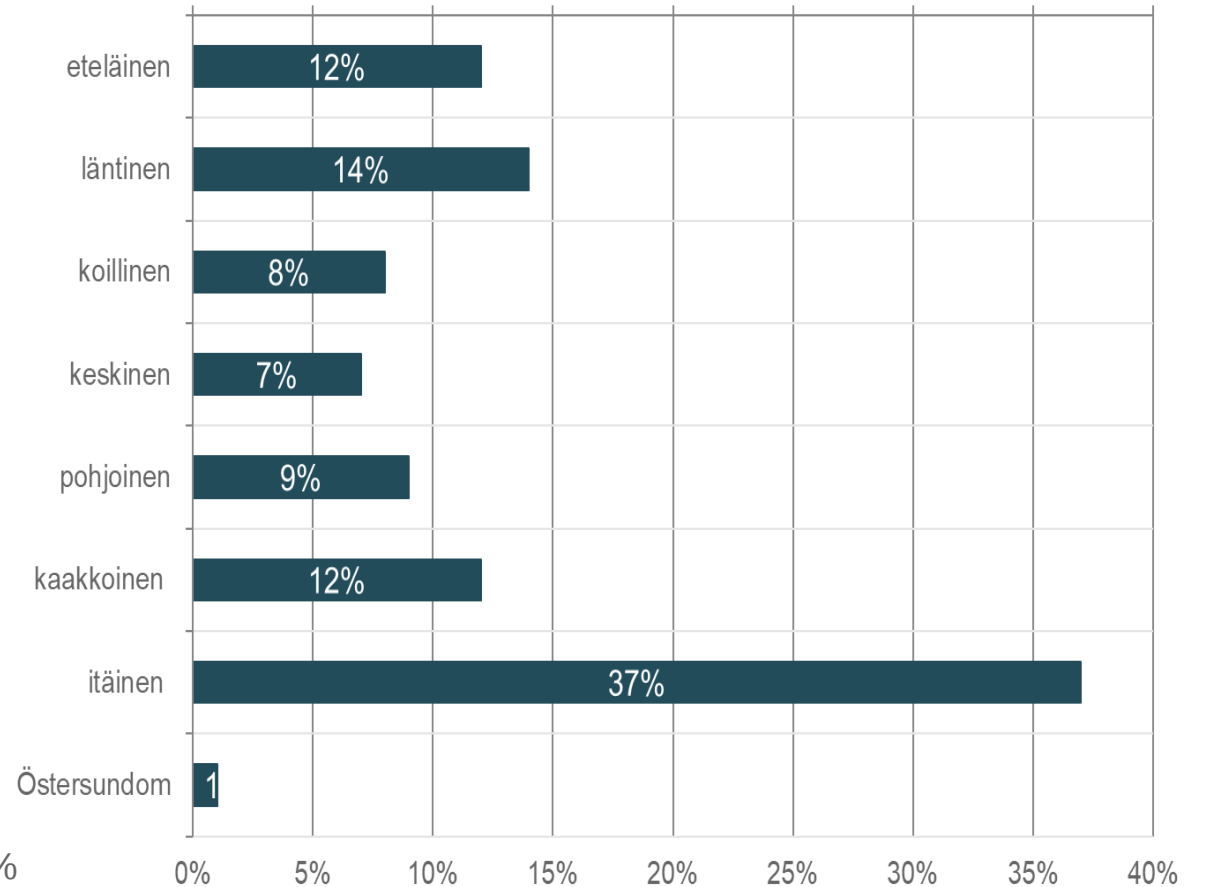
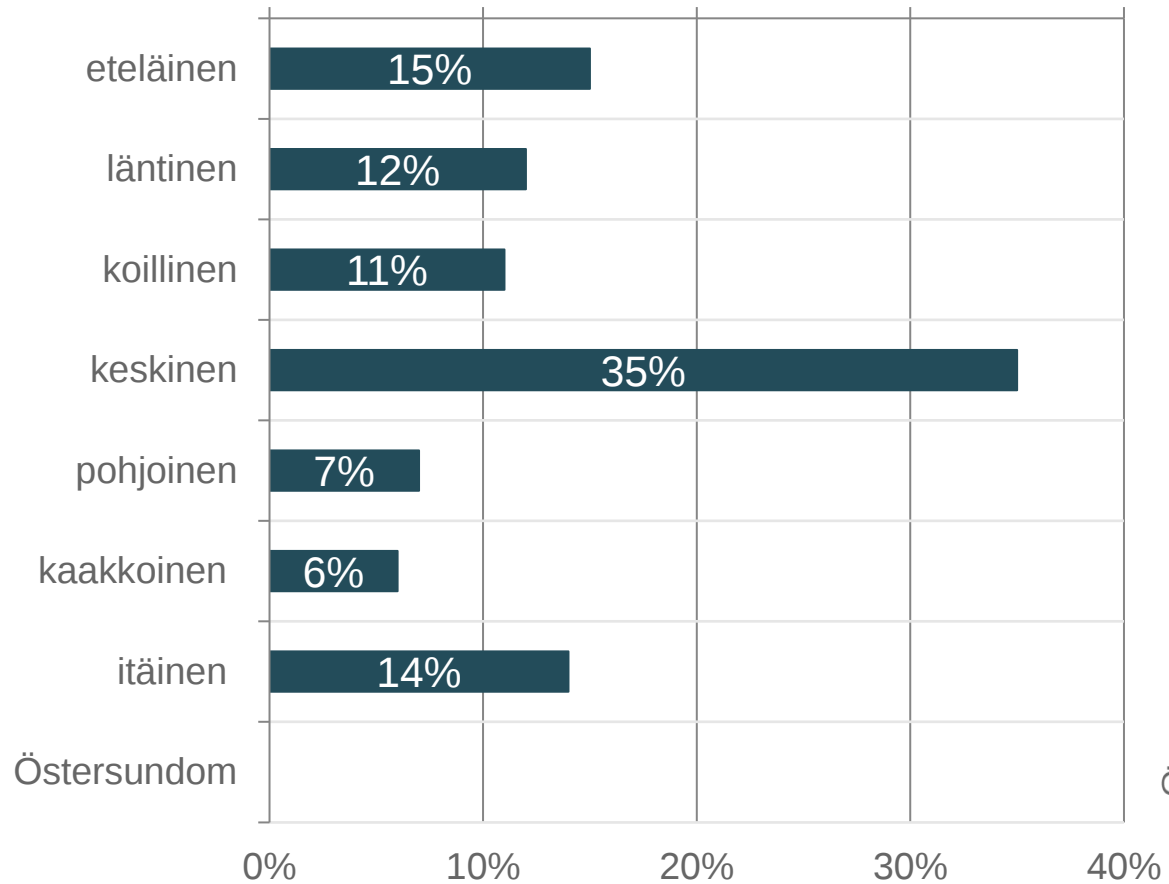
Sukupuoli ja ikä (Aikuiset)

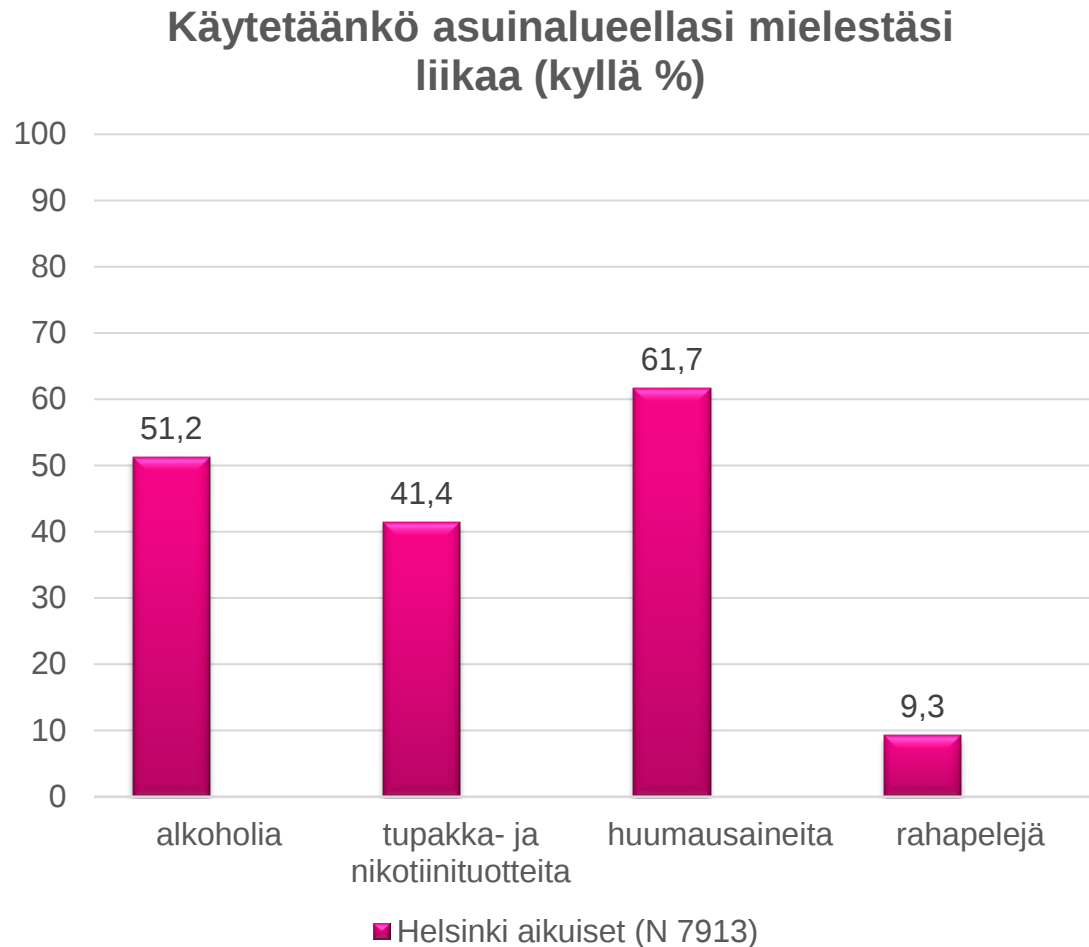
Sukupuoli ja ikä (Nuoret)

Millä alueella asut (Aikuiset ja nuoret)

2. Aikuisten näkemyksiä päihteiden käytöstä omalla asuinalueella

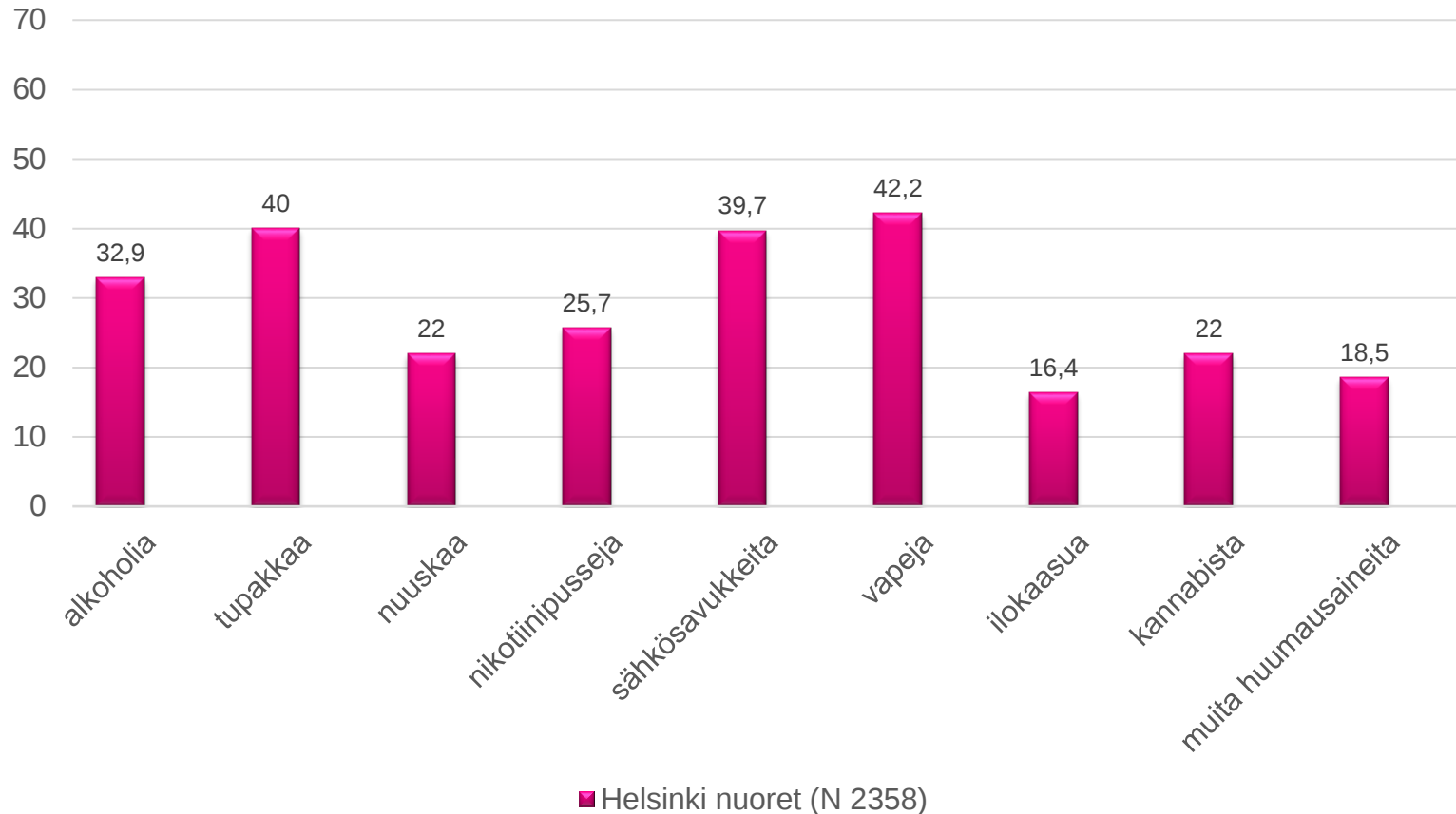

Huumausaineet ja alkoholi vertailu vuoden 2022 päihdetilannekyselyyn

- Huumausaineet 45,2% (2022) -> **61,7%(2024)**
- Alkoholi 41% (2022)-> **51,2%(2024)**

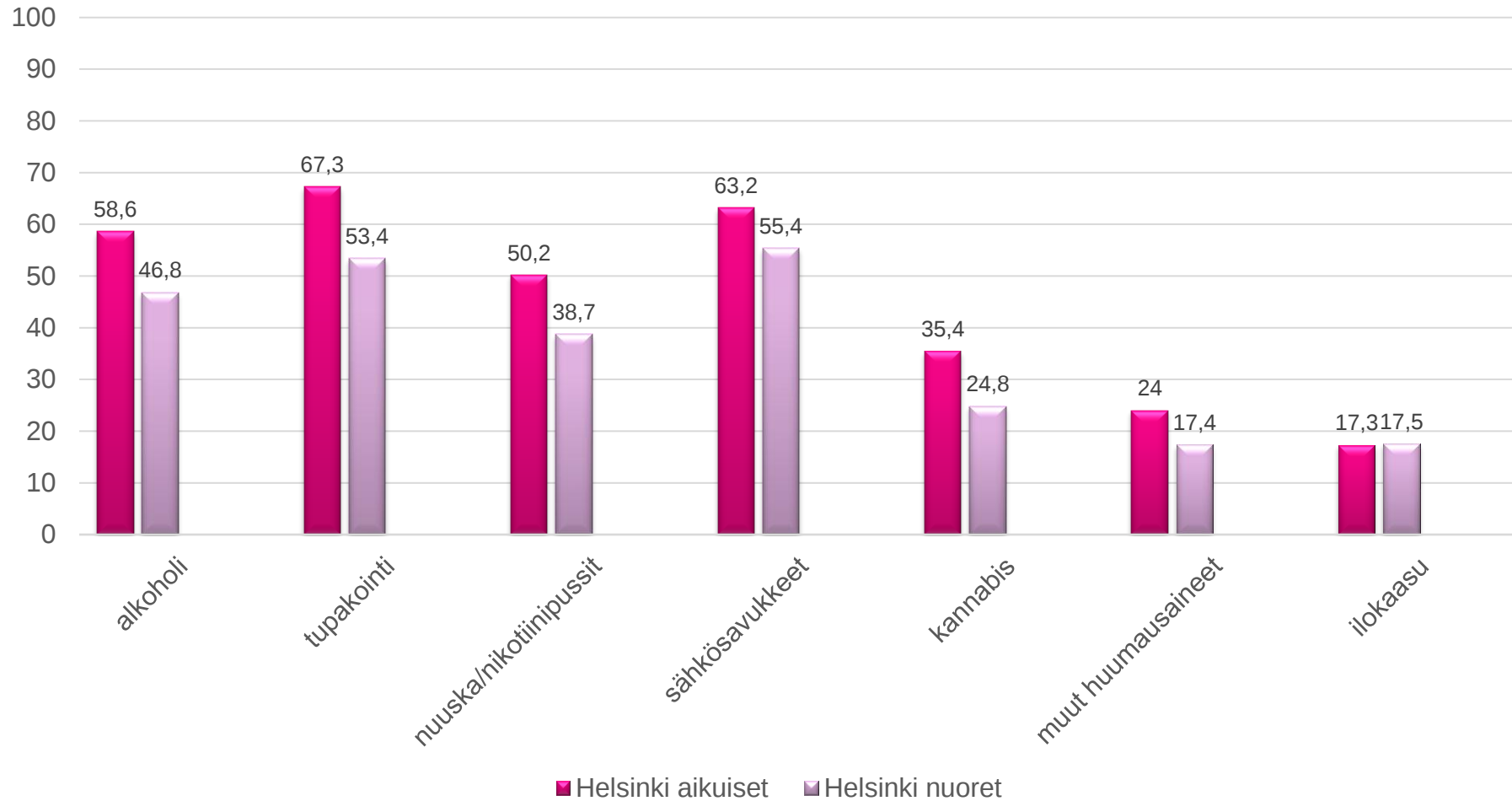
3. Nuorten näkemyksiä päihteiden käytöstä omalla asuinalueella

Käytetäänkö asuinalueellasi mielestäsi liikaa (% kyllä)

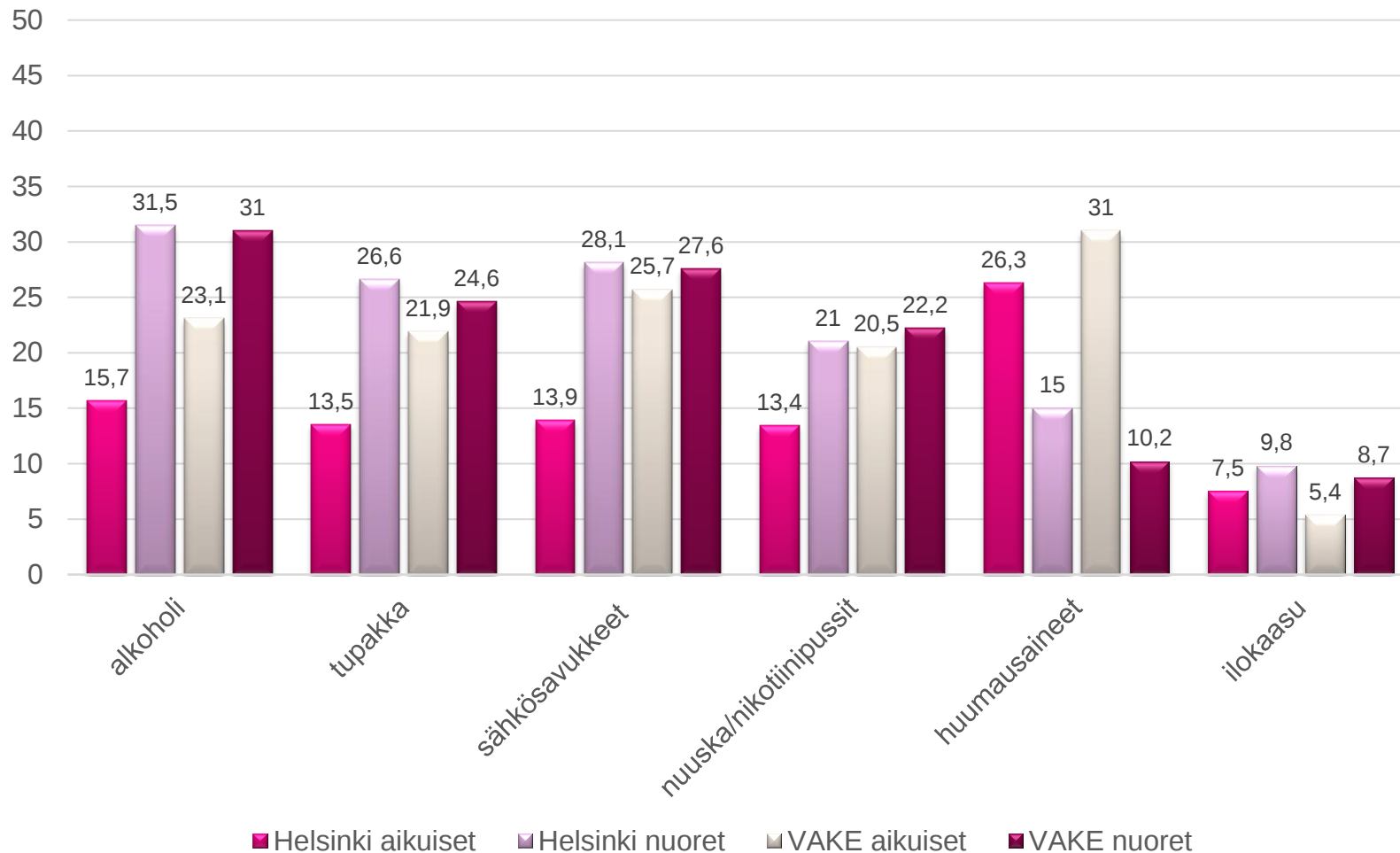
- 13-17-vuotiaiden vastauksissa eniten havaintoja oli sähkösavukkeiden ja vapejen (nikotiinittomien höyrystimien) käytöstä sekä tupakoinnista

4. Havainnot alaikäisten päihteiden käytöstä viimeisen 12 kuukauden aikana

- Eniten havaintoja oli sähkösavukkeiden käytöstä, tupakoinnista ja alkoholista
- 13-17 v. vastaajilla havaintoja oli vähemmän kuin aikuisilla

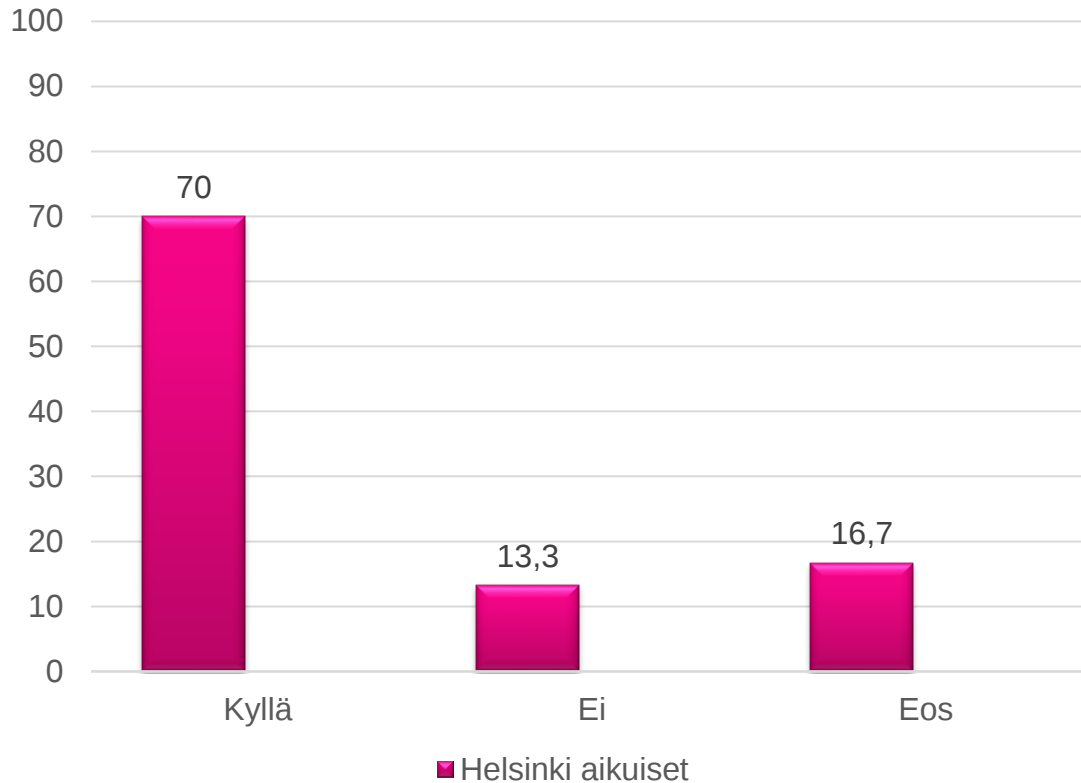
5. Havainnot päihteiden välittämisestä alaikäisille

- Helsingissä ja VAKEn alueella nuoret havaitsivat selvästi enemmän alkoholin välittämistä alaikäisille kuin aikuiset
- Huumausaineiden välittämisestä oli aikuisilla enemmän havaintoja kuin nuorilla

6. Suhtautuminen päihteiden myyntiin päihtyneille vähittäismyynnissä

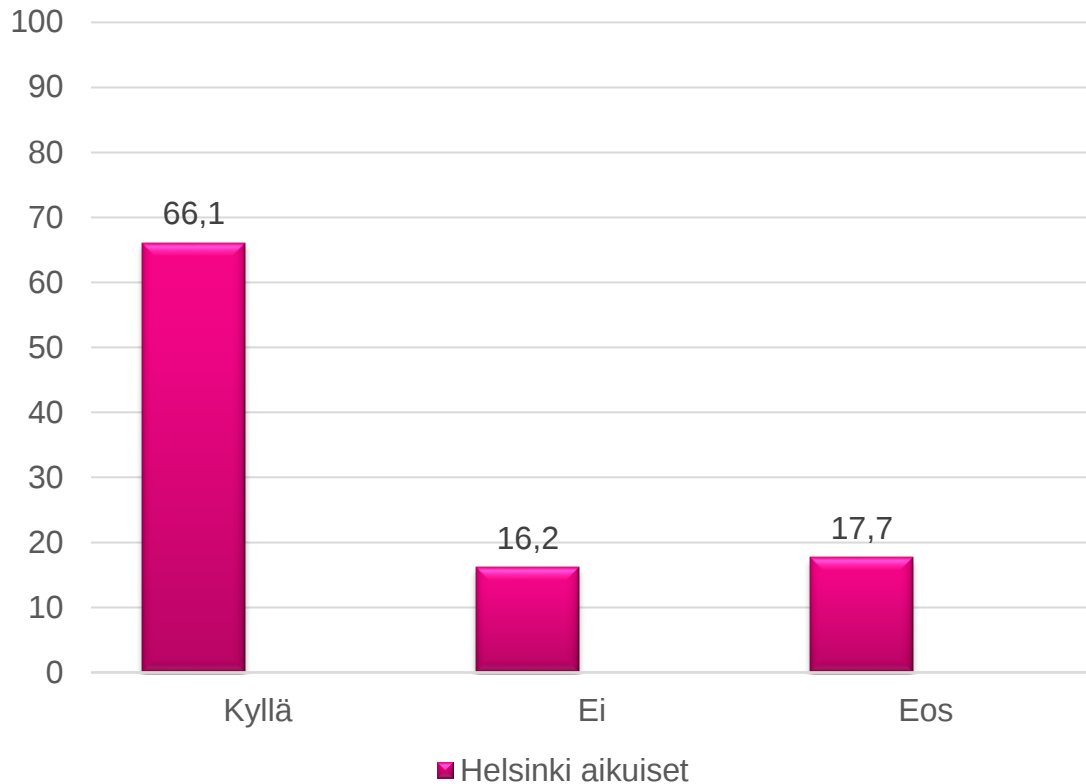
Tulisiko kunnassasi suhtautua tiukemmin alkoholin myyntiin selvästi päihtyneelle henkilölle vähittäismyynnissä %

- Vertailu vuoden 2022 kyselyyn:
 - Helsinki: **Kyllä 62%** Ei 17% ja Eos 21%
- Verrattuna vuoden 2022 vastauksiin, on tapahtunut muutosta mielipiteissä alkoholin myynnin tiukentamiseen. Yhä useampi on myynnin rajoittamisen kannalla selvästi päihtyneelle henkilölle. Nousua oli havaittavissa myös vuoden 2020 ja 2022 vertailuissa.

7. Suhtautuminen päihteiden myyntiin päihtyneille ravintoloissa

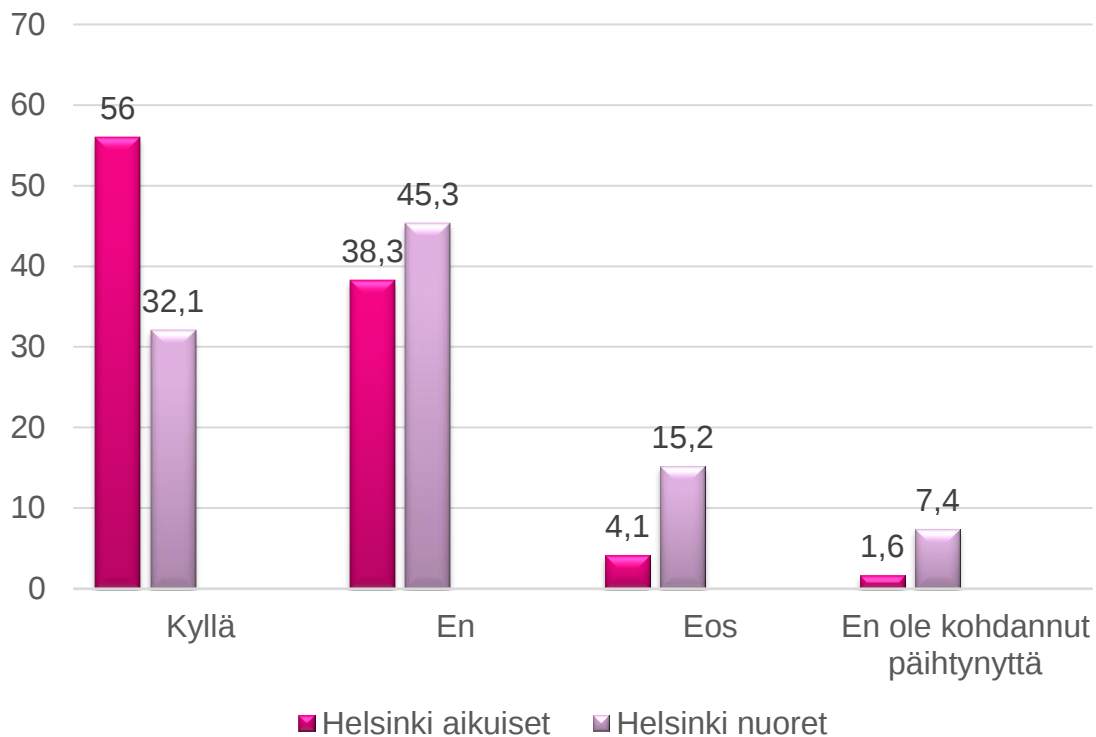
Tulisiko kunnassasi suhtautua tiukemmin alkoholin myyntiin selvästi päihtyneelle henkilölle ravintoloissa %

- Vertailu vuoden 2022 kyselyyn:
 - Helsinki: **Kyllä 57%**, Ei 17%, Eos 26%
- Verrattuna vuoden 2022 vastauksiin, on tapahtunut tiukentumista myös mielipiteissä siitä, pitäisikö anniskelua selkeästi päihtyneelle henkilölle rajoittaa. Trendi on ollut nouseva vuoden 2020 tuloksista.

8. Turvattomuuden tunteen kokemukset julkisissa paikoissa

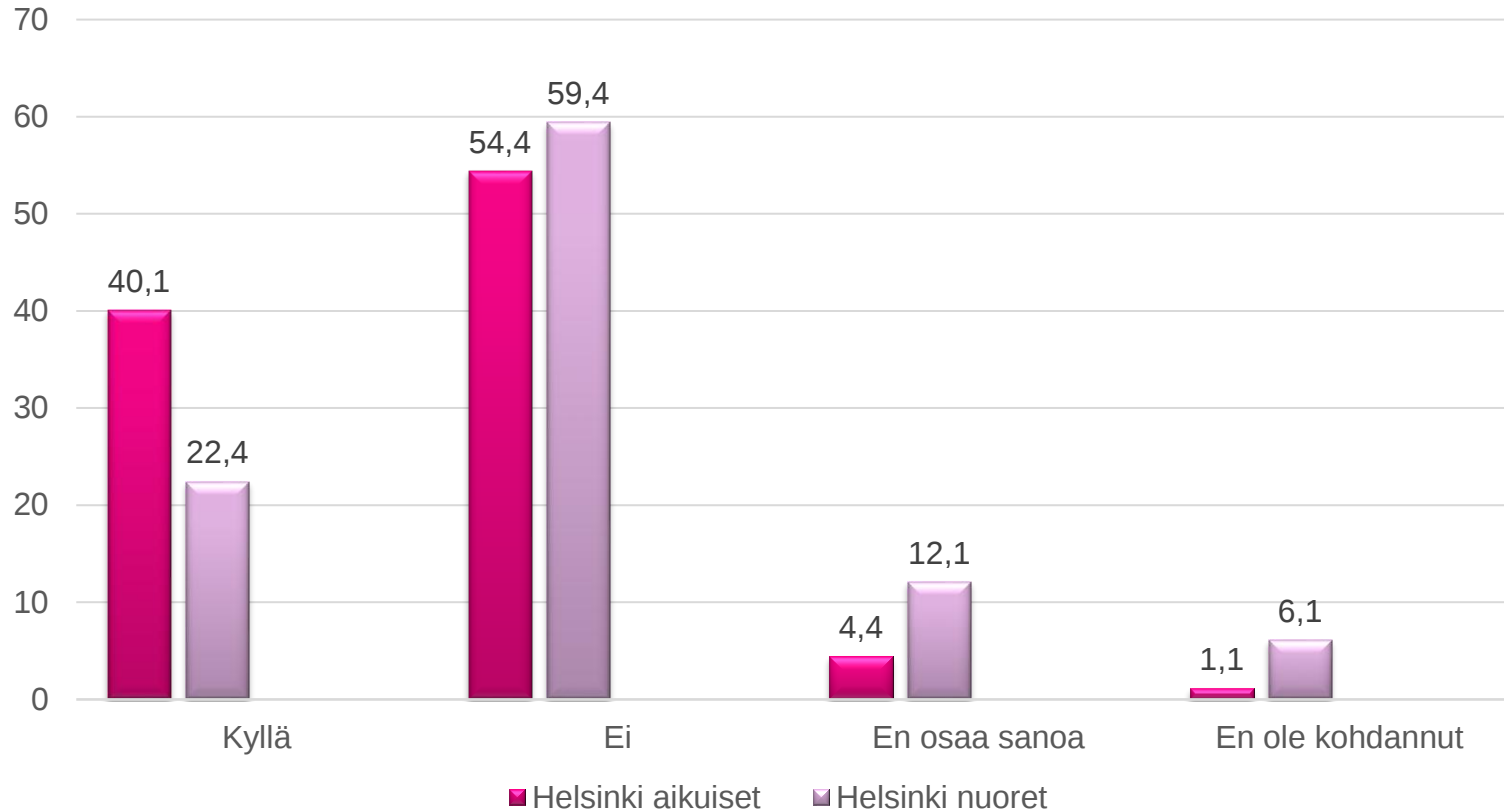
Oletko viimeisen 12 kuukauden aikana asuinkunnassasi pelännyt kadulla tai muulla julkisella paikalla kohtaamiasi päihtyneitä henkilöitä?

- Suuria muutoksia edelliseen kyselyyn ei ollut.
- Huomioitavaa, että tämä on keskiarvo. (naiset 59%, miehet 41%)
- Yleisin kuvattu tilanne oli päihtyneiden henkilöiden arvaamaton, levoton ja/tai häiritsevä käytös.
- Pelottavaksi koettiin huutelu, aggressiivinen käytös ja päihtyneistä henkilöistä koostuvien ryhmien välienselvittelyt tai muun väkivaltaisen käytöksen todistaminen.
- Kuten aiemmissakin Päihdetilannekyselyissä, on edelleen havaittavissa kaupunkiosakohtaisia eroja siinä, missä pelkoa koetaan.
- Ostoskeskusten ja kauppojen ympäristöt, juna-asemien seudut ja julkiset kulkuvälineet oli usein mainittu paikkoina, joissa pelkoa on koettu. Moni koki pelkoa erityisesti ilta- ja yöaikaan tai lasten kanssa liikkuessaan.

9. Häirinnän ja ahdistelun kokemukset

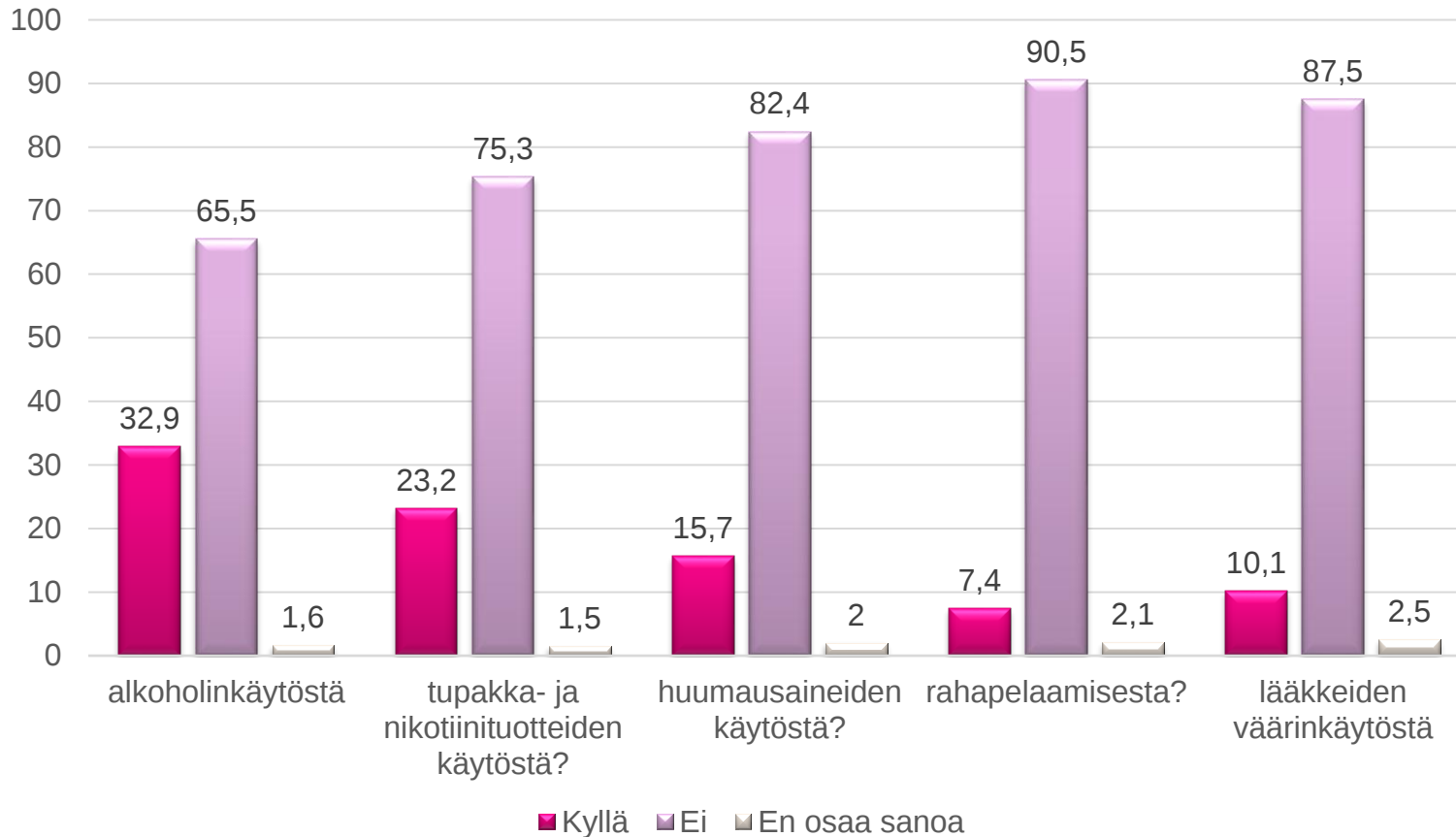
Onko päihtynyt henkilö ahdistellut tai häirinnyt sinua viimeisen 12 kuukauden aikana kadulla tai muulla julkisella paikalla

- Vastauksissa ilmeni kokemuksia siitä, että päihtynyt henkilö on lähtenyt seuraamaan, oli myös joitain kokemuksia sanallisesta uhkailusta ja varkauksien/ryöstöjen kohteeksi joutumisesta
- Seksuaalissävytteistä kommentointia, rahan tai tupakan pummaamista, seuraan lyöttäytymistä.

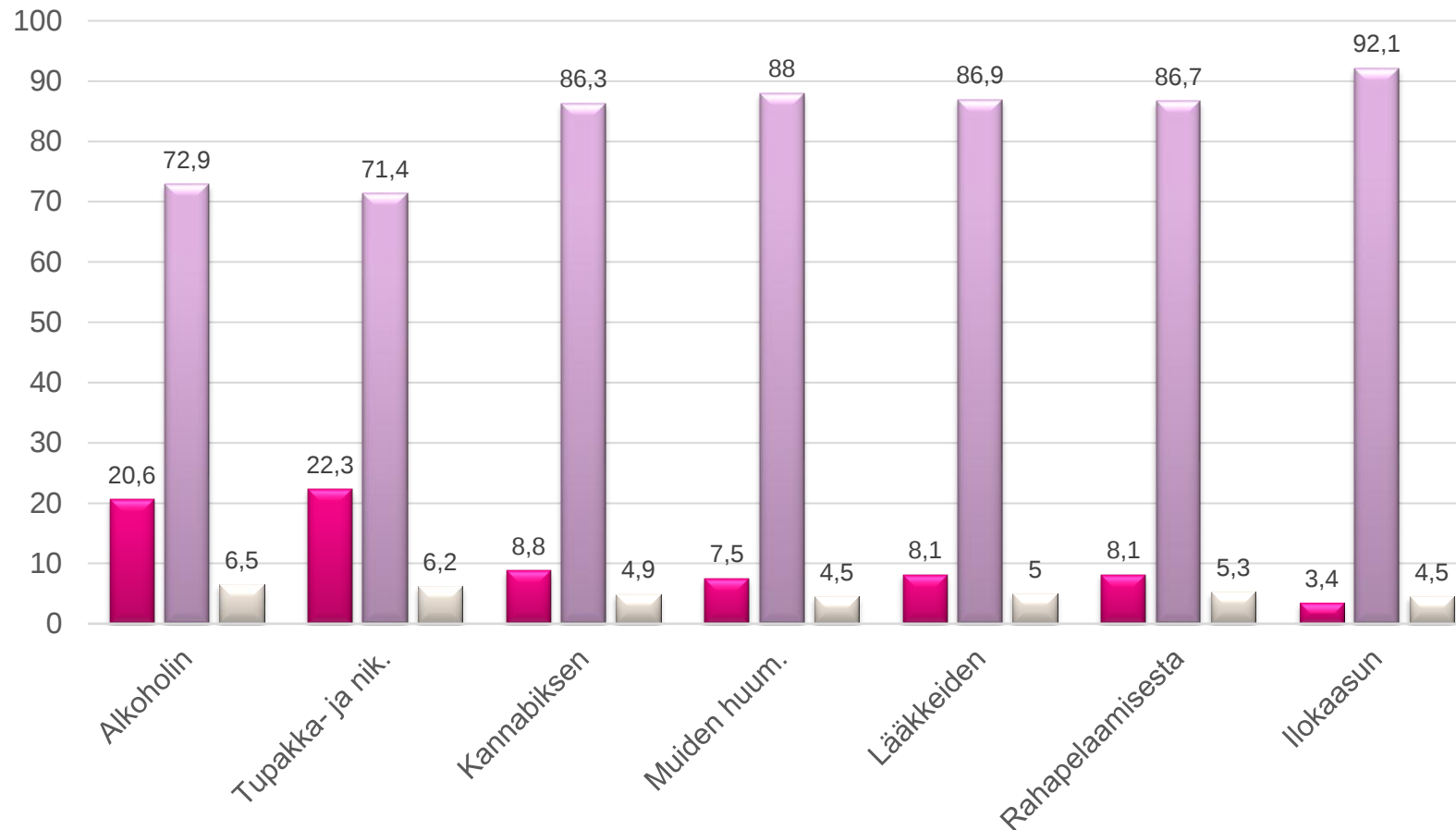
10. Oletko ollut huolissasi läheisesi päihteiden käytöstä (Aikuiset)

Oletko ollut viimeisen 12 kuukauden aikana huolissasi läheisesi

- Kysyttäessä ovatko vastaajat olleet huolissaan **omasta päihteiden käytöstään** suurin osa (> n. 90%) vastaajista ei ollut ollut huolissaan omasta päihteiden käytöstään.

11. Oletko ollut huolissasi läheisesi päihteiden käytöstä (Nuoret)

■ Kyllä ■ Ei ■ En osaa sanoa

- Oletko ollut huolissasi viimeisen 12 kuukauden aikana sinulle läheisen ihmisen (esim. äidin, isän, isovanhempien, sisarusten, kavereiden) päihteiden käytöstä?
- Eniten oltu huolissaan tupakka- ja nikotiinituotteiden käytöstä (22,3%) ja alkoholin (20,6%) käytöstä.

12. Mihin ehkäisevää päihdetyötä tulisi suunnata?

- Nuoret tuodaan esille valtaosassa vastauksista
- Kouluissa ja oppilaitoksissa tehtävä ehkäisevä päihdetyö sekä jalkautuva työ.

”Alaikäisiin ja nuoriin aikuisiin kun heidän käytökseen on vielä mahdollisuus vaikuttaa ja puuttua.”

” Kaikkiin ikäryhmiin, varsinkin lapsiin ja nuoriin. Mielekästä tekemistä ja turvallisia aikuisia.”

” Koulut ja nuorisotyö. Jalkautuva ja etsivä nuorisotyö, koulujen henkilöstöresurssit.”

13. Miten voisit itse helsinkiläisenä osallistua päihdehaittojen ehkäisemiseen?

- Vastaukset voidaan luokitella yksilöllisiin, lähiympäristöön ja rakenteellisen vaikuttamisen keinoina
- Moni ei ollut osannut vastata tähän kysymykseen

”Omalla esimerkillä”

”En osta ala-ikäisille enkä ihannoi päihteiden käyttöä erityisemmin arjessani.”

”Vaatia päättäjiltä käyttöhuoneita ja matalan kynnyksen hoitopaikkoja.”

”Allekirjoitin vetoomuksen alkoholin kotiinkuljetuksen estämisestä ja vahvempien alkoholijuomien sallimisesta elintarvikeliikkeisiin.”

14. Yhteenveto

- Suurin muutos edelliseen kyselyyn: huumeiden käytön havainnot ovat nousseet omalla asuinalueella sekä Helsingissä että Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella
- Alkoholin käytön havainnot ovat Helsingissä nousseet
- Nuorten vastaajien sähkösavukkeiden käytön havainnot ovat Helsingissä laskeneet
- Aikuisista 56 prosenttia ja nuorista 32 prosenttia kertoi pelänneensä julkisilla paikoilla
- Nuorille toivotaan lisää ehkäisevää päihdetyötä
- Seuraava kysely toteutetaan syksyllä vuonna 2026